

REPUBLIKA ALBANIJA
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
AGENCIJA ZA POLICIJSKI NADZOR

REPUBLIKA KOSOVO
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KOSOVSKI POLICIJSKI INSPEKTORAT

INSPEKCIJSKI IZVEŠTAJ

**OCENA IMPLEMENTACIJE SPORAZUMA IZMEĐU SAVETA MINISTARA
REPUBLIKE ALBANIJE I VLADE REPUBLIKE KOSOVA O USPOSTAVLJANJU
ZAJEDNIČKIH GRANIČNIH PRELAZA IZMEĐU REPUBLIKE ALBANIJE I
REPUBLIKE KOSOVA I OBAVLJANJE ZAJEDNIČKIH AKTIVNOSTI KONTROLE
GRANICE**

Tirana, oktobar 2023

RECNIK

ANP	Agencija za nadzor policije
RUGP	Regionalna uprava granične policije
LUGM	Lokalna uprava za granice i migracije
PIK	Policijski inspektorat Kosova
ZGP	Zajednički granični prelaz
GP	Granični prelazi
SUG	Sistem upravljanja granicom
SGP	Stanica granične policije (Kosovo)
SGP	Stanica granične policije (Albanija)

Opšte informacije

Naslov	Zapisnik o izvršenju policijskih poslova iz oblasti „Upravljanje zajedničkim graničnim kontrolnim tačkama“
Datum pripreme	11. oktobar 2023
Pripremljen od	Bekim Pira, načelnik Odeljenja inspekcije, PIK Sterjo Gološi, načelnik Sektora inspekcije, ANP Ilir Idrizaj, šef Odseka za inspekciju i izveštavanje, PIK Eljan Šara, specijalista, ANP Fitore Gajraku, inspektor, PIK Anesti Bašari, specijalista, ANP
Odobreno od	Kuštrim Hodaj, glavni izvršni direktor Policijski inspektorat Kosova Fljorian Sulejmani, generalni direktor Agencija za nadzor policije
Datum odobrenja2023

Sadržaj

1. Izvršni sažetak

Opšte informacije o rezultatima inspekcije(5-5)

2. Uvod

2.1 Razlozi za pokretanje inspekcije	(6-6)
2.2 Svrha	(6 -6)
2.3 Objekat.....	(6 -6)
2.4 Predmet.....	(7-7)
2.5 Ciljevi inspekcije	(7-7)
2.6 Važnost inspekcije	(7-7)
2.7 Metodologija inspekcije.....	(7-8)
2.8 Period obavljanja inspekcije.....	(8-8)
2.9 Period pokrivenosti inspekcijama.....	(8-8)
2.10 Uputstva za inspekciju	(8-8)
2.11 Kriterijumi za ocenjivanje.....	(8-8)
2.12 Prepreke i ograničenja u postizanju ciljeva	(9-9)

3. Opis objekta i nalazi

3.1 Infrastruktura i logistika.....	(10-15)
3.2 Ljudski resursi.....	(15-18)
3.3 Evaluacija učinka	(18-25)

4. Zaključci i preporuke

4.1 Zaključci.....	(26-27)
4.2 Preporuke	(27-28)

1. Izvršni sažetak

1.1. Zajednička inspekcija dve policijske nadzorne agencije (ANP i PIK) o sprovođenju Sporazuma između Saveta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Kosovo o uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenje zajedničkih aktivnosti granične kontrole, odražava da:

- ✚ I pored toga što je Sporazumom definisana primena postupka „jedno zaustavljanje jedna kontrola“, u smislu jedinstvene (zajedničke) kontrole na ulazu dve zemlje, primenjuje se ista procedura za obradu građana i vozila u tri ZGP, ali kao odvojeno, gde svaka strana vrši samo jednu kontrolu na ulazu u svoju zemlju.
- ✚ U skladu sa implementacijom Sporazuma, Protokol za sprovođenje zajedničke granične kontrole primenjuje se na ZGP – Morina/Kukeš, dok protokol ove prirode nije izdat za dva ZGP u Čaf Pruš i Čaf Morina.
- ✚ Izvršena inspekcija ukazuje da u službenim prostorijama i na putevima koji vode do ZGP-a, koji su pregledani, nedostaje orijentaciona signalizacija, informativni materijali o pravima i obavezama putnika i policijskih službenika.
- ✚ Kontrolne kabine sa fizičkim oštećenjima, u kojima kontrolori vrše graničnu kontrolu, ne obezbeđuju odgovarajuće uslove za rad.
- ✚ Dve policije angažovane u tri ZGP imaju problema sa nedovoljnim brojem osoblja, ali više je istaknuta na kosovskoj strani. U redovima osoblja angažovanog u Kosovskoj policiji u tri ZGP-a ima privremeno premeštenog osoblja, među kojima ima i onih koji nisu stručno osposobljeni za graničnu kontrolu.
- ✚ Sa izuzetkom ZGP-Vrbnica/Morina, u druga dva ZGP, razmena informacija sa podacima o graničnim prelazima se vrši kasno. Takođe, prenos podataka nije kompatibilan i to dovodi do toga da informacioni sistemi odražavaju različite podatke.
- ✚ Čini se da je primena olakšavanja graničnih prelaza u periodima povećanog protoka uticala i na smanjenje broja krivičnih dela i to dodatno pojačava potrebu angažovanja obe policije na obaveštajnom planu, da se fokusiraju na pronalaženje dodatnih ruta, koji doprinose efikasnosti prevencije i borbe protiv prekograničnog kriminala.

2. Uvod

2.1. Razlozi za pokretanje inspeksijskog nadzora

2.1.1. Na osnovu Zakona br. 128/2021 za Agenciju za policijski nadzor i Zakon br. 03/L-231 za Policijski inspektorat Kosova, ANP i PIK kao dve agencije za policijski nadzor imaju mandat da vrše inspekcije u Državnoj policiji Albanije i Policiji Kosova, da procene način na koji se policijske dužnosti obavljaju. Ova aktivnost pomaže i podržava policiju obe zemlje, da osigura profesionalne, demokratske i odgovorne usluge. Na osnovu Memoranduma o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova Albanije i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Kosovo na jačanju saradnje u oblasti unutrašnje kontrole (23.03.2015.), dve agencije su izrazile spremnost da procene ispunjavanje svojih dužnosti od strane policije obe zemlje u vezi sa sprovođenjem sporazuma i protokola vlada obe zemlje u oblasti zajedničke granične kontrole. Agencije su ocenile da će Inspekcija doprineti podizanju kvaliteta policijskih usluga u smislu efektivnog i efikasnog upravljanja graničnom kontrolom. Stoga, u skladu sa Programom rada inspekcije koji su odobrili izvršni direktor PIK-a i generalni direktor ANP-a, inspeksijske strukture obe relevantne agencije su razvile zajedničku inspekciju.

2.2. Svrha

2.2.1. Svrha ove inspekcije je:

- Utvrditi da li su obaveze koje proizilaze iz Sporazuma između Saveta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Kosovo o uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenje zajedničkih Aktivnosti granične kontrole od 29.12.2018 (*u daljem tekstu Sporazum*) sprovode se na odgovarajući način i u skladu sa zahtevima ovog akta i onih koji regulišu rad u ovoj oblasti od strane relevantnih struktura (Policija Kosova i Državna policija).
- Utvrditi da li se policijski resursi koriste efektivno, efikasno i da li su adekvatni za postizanje ciljeva i zadataka iz Sporazuma.
- Davanje objektivnog mišljenja o načinu delovanja i efikasnosti zajedničkih graničnih kontrola.
- Da bi se sprečili mogući prekršaji koji mogu biti počinjeni tokom aktivnosti dve policije
- Da identifikuje nedostatke ili slabosti i preporučiti pravne i organizacione mere za najbolje funkcionisanje zajedničke kontrole u GP.

2.3. Objekat

2.3.1. U ovoj oblasti inspekcije ocenjen je način obavljanja policijskih zadataka i efikasnost u upravljanju zajedničkom policijom u GP prema Sporazumu.

2.4. Predmet

2.4.1. Inspekcija je fokusirana na relevantne policijske strukture dve zemlje, posebno u GP: Morina – Vrbnica, Ćaf Pruš – Đakovica i Ćaf Morina – Đakovica.

2.5. Ciljevi inspekcije

2.5.1. Ciljevi koje ova inspekcija želi da postigne su:

- Za evaluaciju organizacije i angažovanja ljudskih resursa,
- Da proceni efikasnosti granične policije u pogledu granične kontrole,
- Da proceni aktivnosti policije u sprečavanju i borbi protiv kriminala,
- Da proceni infrastrukturne i logističke kapacitete, bezbednost i uslove rada.

2.6. Važnost inspekcije

2.6.1. Inspekcija u ovoj oblasti inspekcije igra važnu ulogu u:

- Vršanju objektivne i odgovarajuće kontrole, kako bi se obezbedio visok stepen ekonomičnosti i efikasnosti policije obe zemlje u implementaciji Sporazuma.
- Podizanju odgovornosti i odgovornosti policijskih službenika dve zemlje prilikom pružanja zajedničkih policijskih usluga granične kontrole.
- Podizanju svesti policijskih službenika dve države da utiču na prevenciju i borbu protiv korupcije i drugih negativnih pojava.
- Povećanju kvaliteta usluga obezbeđenja koje nudi policija dve zemlje i jačanje saradnje i imidža policije dve zemlje.
- Podizanje poverenja građana u policije naših zemalja.

2.7. Metodologija inspekcije

2.7.1. Tokom inspekcije:

- a) Održani su razgovori i sastanci sa šest (6) službenika ZGP Policije Kosova i Državne policije, kako sledi:
 - u ZGP Morina - Vrbnica
 - Pod komesar Medat Sinani, šefom SGPM - Morina.
 - Poručnik Špend Ćevani, načelnik Operativnog sektora u SGP - Vrbnica.
 - u ZGP Ćaf Pruš - Đakovica
 - Komesar Perparim Ahmataj, šef SGPM - Ćaf Pruš, Kukeš.
 - Poručnik Ismet Hodaj, komandant SGP - Ćaf Pruš, Đakovica.
 - u ZGP Ćaf Morina - Đakovica
 - Komesar Naim Biberi, šef SGPM - Ćaf Morina, Kukeš
 - Poručnik Afrim Ramosaj, šef operativnog sektora u SGP - Ćaf Morina, Đakovica.
- b) Pregledano je:
 - Infrastruktura objekata ZGP, gde se vrši granična kontrola lica/vozila.

- Infrastruktura objekata u kojima je smešteno rukovodeće osoblje.
 - Logistička sredstva, koja se koriste pojedinačno od strane odgovarajućih policijskih službenika, kao i u kontekstu zajedničkih policijskih operacija.
- c) Proverena su akta u vezi sa operativnim aktivnostima, uključujući:
- Planovi dostupnih usluga i ljudskih resursa.
 - Obavljanje usluga i dokumentovanje radnji.
 - Izveštavanje i dokumentacija aktivnosti ZGP-a.

2.8. Period obavljanja inspekcije

2.8.1. Na osnovu programa rada inspeksijskog nadzora, inspeksijski nadzor je počeo 19.09.2023. godine, a završen 21.09.2023.

2.9. Period pokrića inspekcije

2.9.1. Inspekcija je usmerena na ocenu izvršenja zadataka u periodu 01.01.2023. - 31.08.2023. Takođe, u okviru inspeksijskog nadzora urađena je uporedna analiza za period 01.06.2022. i 01.06.2023.

2.10. Uputstva za inspekciju

2.10.1. Da bi se ispunili ciljevi, inspekcija je fokusirana na sledeće glavne pravce:

- Infrastruktura i logistika,
- Ljudski resursi,
- Ocena učinka.

2.11. Kriterijumi ocenjivanja

2.11.1. Sledeći dokumenti su osnova na kojoj se podržava rad inspektora/specijalista prilikom ocenjivanja obavljanja poslova u policijskim strukturama:

- Zakon br. 108/2014 o državnoj policiji (izmenjen),
- Zakon br. 04/L-076 o policiji,
- Zakon br. 71/2016 o graničnoj kontroli,
- Zakon br. 04/L-072 za kontrolu i nadzor državne granice,
- Sporazum između Saveta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Kosovo o uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenju zajedničkih radnji granične kontrole (29.12.2018.).
- Protokol između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Kosovo i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Albanije za sprovođenje zajedničke granične kontrole u ZGP Morina/Kukeš (22.06.2022).

2.12. Prepreke i ograničenja u postizanju ciljeva

2.12.1. PIK i ANP ocjenjuju da tokom rada na terenu i odraza nalaza u proširenom izveštaju o inspekcijском nadzoru nije naišlo na poteškoće koje bi uticale na uspešno ispunjenje ciljeva postavljenih programom rada inspekcije.

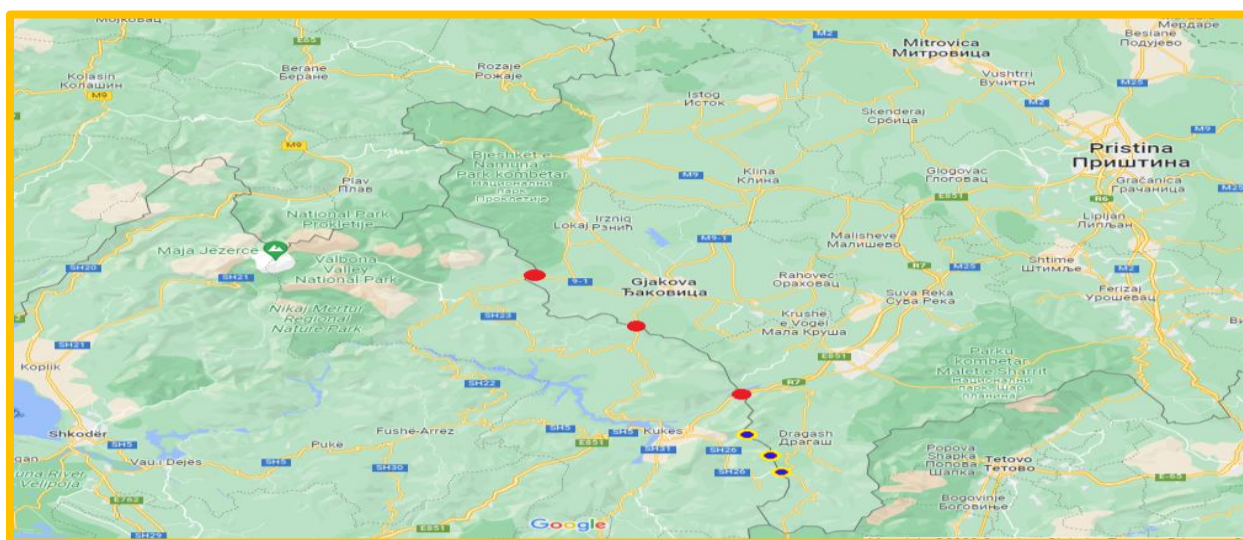

3. Opis objekta i nalazi

Granična linija između Republike Kosovo i Republike Albanije ima dužinu od 112 kilometara i generalno je karakteristične krševita planinska teritorija. Uzimajući u obzir da sa obe strane granice živi stanovništvo albanske nacionalnosti, s obzirom na tradiciju, običaje i navike oba stanovništva, procenjeno je od strane državnih struktura da deluje ukupno šest (6) GP-a, odnosno :

- Morina - Vrbnica, Ćaf Morina, Ćaf Pruš, u kojoj se vrši opšta prerada ljudi, vozila i robe, i
- Orđost – Orčuše, Borje – Globočica i Šištavec – Kruševo, u kojima postoji samo lokalni saobraćaj i u funkciji su olakšavanja kretanja za stanovnike pograničnih područja.

Analizom dinamike rada i obima aktivnosti, inspekcija je izvršena u ZGP Morina – Vrbnica, Ćaf Morina i Ćaf Pruš.

Sl. 1 - Karta granične linije Albanija - Kosovo

3.1. Infrastruktura i logistika

3.1.1. Sporazum koji je predmet inspekcije ima za cilj da pojednostavi i ubrza granične kontrole, kako bi se olakšao promet građana i vozila. U članu 14. Sporazuma je određeno da se u njegovoj implementaciji strane saglasne da potpišu neophodne protokole za sprovođenje između institucija, da utvrde aspekte koji se odnose na delovanje ZGP-a, kao i mesto i način na koji kontrole će se vršiti na zajedničkoj granici. Dana 20.06.2022. godine, postignut je Protokol između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Kosovo i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Albanije za sprovođenje zajedničke granične kontrole na Zajedničkom graničnom prelazu Morina/Kukeš. Ovaj Protokol u članu 8. definiše „olakšavanje postupaka prelaska granice“, koji u stavovima 1, 2 i 3 predviđa da:

1. Na osnovu posebne situacije tokom letnje turističke sezone, koja dovodi do saobraćaja na zajedničkom graničnom prelazu i kada su iscrpljeni svi resursi vezani za osoblje, opremu,

objekte i organizaciju, treba primeniti olakšavanje postupaka prelaska/verifikacije granice za period 1. jun - 30. septembar.

2. Olakšavanje postupaka prelaska granice/verifikacije prema tački 1. člana 8. primenjivaće se i u slučajevima službenih/državnih praznika strana i tokom vikenda.
3. U slučajevima kada su granični prelazi/provere olakšani, granična policija strana ne može izvršiti registraciju, već samo brzu proveru valjanosti isprave i identiteta nosioca.

Nalaz: Tokom inspekcije je utvrđeno da je obaveza izrade i potpisivanja Protokola ispunjena samo za ZGP, Morina-Vrbnica, dok za druge dve tačke Čaf Morina i Čaf Pruš nije rezultiralo da postoji bilo koji drugi akt, osim za Ugovor koji je regulisao način njihovog funkcionisanja.

3.1.2. U članu 3. Sporazuma stoji da: „Zajednički granični prelazi uspostavljaju se, uz obostrano razumevanje, na teritoriji jedne od strana“. U cilju verifikacije sprovođenja ove tačke Sporazuma, izvršena je inspekcija objekata, iz kojih je ustanovljeno da je od tri (3) ZGP pregledana, onaj u Morina - Vrbnica je na teritoriji Republike Albanije, dok je onaj u Čaf Pruš i Čaf Morina, na teritoriji Republike Kosovo. Što se tiče vlasništva, opreme i infrastrukture, ispostavilo se da je objekat, u kojem posluje ZGP Morina - Vrbnica, u vlasništvu i pod upravom Carinske službe Republike Albanije, a po dogovoru su policijske službe obe zemlje dodeljene prostorije za rad. Dok se objekti u ZGP Čaf Pruš i Čaf Morina nalaze na teritoriji Republike Kosovo i u vlasništvu su Kosovske policije. Zajedničke aktivnosti granične kontrole u ova dva objekta obavljaju policije obe zemlje.

Morina-Vrbnica

Čaf Pruš

Čaf Morina

3.1.3. Pozivajući se na član 5. Sporazuma (Granične kontrole na ulazu-izlazu), vršenje aktivnosti policijskih službi kontrole građana i robe zasniva se na poštovanju principa „jedno zaustavljanje jedna kontrola“. U tački 1. ovog člana utvrđeno je da putnici podležu postupku verifikacije, kako na ulazu tako i na izlazu, dok se u praksi u sva 3 ZGP postupak obrade obavlja samo na ulazu, odnosno građani koji ulaze na teritoriji Republike Albanije, obrađuju se samo pri ulasku sa albanske strane i ne podležu postupku obrade izlaza sa kosovske strane i obrnuto. U komunikaciji sa predstavnicima stranaka saopšteno je da je ovaj način rada izabran da bi se smanjilo vreme obrade građana, posebno tokom letnje sezone kada su velika saobraćajna opterećenja putnika i vozila.

U vezi sa ovim postupkom sprovođenja radnji, strukture koje vrše aktivnost u ZGP Vrbnica - Morina pozvale su se na tačku 5. Protokola od 22.06.2022. godine "za sprovođenje zajedničke granične kontrole u ZGP Morina/Kukeš", prema kojem: "Kada se olakšaju procedure prelaska granice, kontrole ulazne granice, u principu, imaju prioritet u odnosu na izlazne kontrole". Što se tiče ZGP – Čaf Pruš i Čaf Morina, strukture Državne policije su primenile pravila i procedure predviđene u „Radnim procedurama za olakšavanje graničnih provera“, odobrenim Naredbom br. 167 generalnog direktora Državne policije. Dok, iz strukture Kosovske policije, pravila i procedure predviđene Zakonom br. 04/L-072 o kontroli i nadzoru državne granice, prema kojem se "granična kontrola može vršiti u smanjenom obimu zbog vanrednih i nepredviđenih okolnosti". Pojednostavljena granična kontrola se primenjuje i na osnovu SOP-a o standardima granične kontrole. Tokom inspekcije u Čaf Pruš i Čaf Morina, uočeno je da su u potpunosti pojednostavljene granične kontrole bile očiglednije zbog protoka ljudi u određenim vremenskim periodima..

3.1.4. U cilju evidentiranja podataka o graničnim kontrolama, dve policije koriste sisteme za evidentiranje i čuvanje podataka o licima i vozilima. Kosovska policija upravlja sistemom SUG, dok državna policija koristi TIMS sistem. Državna policija evidentira podatke o licima i prevoznim sredstvima koja ulaze u Albaniju, dok Policija Kosova evidentira podatke o licima i prevoznim sredstvima koja ulaze na Kosovo. Prema rukovodstvu ZGP-a, informacije primljene od bilo koje strane prosleđuju se u bazu podataka druge strane i to znači da su sistemi integrirani jer su informacije dostupne obema stranama. U ZGP Morina - Vrbnica, gde postoji najveći protok kretanja, prenos informacija do odgovarajućih sistema (TIMS i SUG) je obavljen u realnom vremenu i ovaj način rada (ulaz - ulaz) je bio efikasan, pošto je ulazak u sistem jedne strane je evidentiran kao izlaz u sistem druge strane. U ZGP - Čaf Pruš i Čaf Morina došlo je do nedostatka veze u realnom vremenu između sistema i razmena informacija je vršena svaka 24 sata. Što se tiče problema koje bi ovakav način rada mogao doneti, uglavnom za razmenu informacija o krivičnim delima, događajima ili traženim licima, čelnici ZGP-a su obavestili da i pored ovog jaza, u svakom slučaju zbog blizine i vršenja aktivnosti u istim prostorijama, razmena informacija kroz dostavljanje dokumenata u fizičkom obliku odvijala se u realnom vremenu i koordinisane su radnje.

Nalaz: *Uprkos činjenici da je Sporazumom od 29.12.2018. godine "za uspostavljanje zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i obavljanje zajedničkih radnji granične kontrole" definisana primena postupka "jedno zaustavljanje jedna kontrola" , što znači jedinstvenu kontrolu pri ulasku i izlasku, rezultiralo je da je u sva tri ZGP primenjen isti postupak obrade građana i vozila (ulazak-ulazak). Međutim, što se tiče razmene informacija između sistema registracije (TIMS i SUG), u ZGP Čaf Pruš i Čaf Morina ona se obavlja sa zakašnjenjem iz tehničkih razloga, a ne kao što se dešava u ZGP Morina-Vrbnica, gde je razmena sprovedena u realnom vremenu.*

3.1.5. ZGP Morina-Vrbnica ima ukupno 13 servisnih traka, kroz koje je moguć prolaz lica, vozila i robe, od kojih šest (6) služi za saobraćaj na ulazu u Republiku Albaniju i sedam (7) ostalih za

saobraćaj na ulazu u Republiku Kosovo. ZGP Ćaf Pruš ima ukupno tri (3) servisne trake, od kojih jedna služi za prelaz na ulazu u Republiku Albaniju, druga za saobraćaj na ulazu u Republiku Kosovo, dok treća traka služi kao zajednička vanredna traka. Ista situacija je i sa ZGP Ćaf Morina, sa potrebom da se napravi dodatna traka, zbog protoka saobraćaja tokom letnje sezone ili vikenda. U tri ZGP, kabine u kojima su radili službenici Državne policije Republike Albanije i Kosovske policije, imale su dovoljno prostora, ali je utvrđeno da unutrašnji uslovi nisu bili pogodni za obavljanje delatnosti, imajući u vidu da je vreme boravka relativno dugo.

Nalaz: *Prema inspekciji obavljenoj u tri ZGP, u unutrašnjosti kontrolnih kabina, u kojima rade kontrolori dve strane, naišli su na neodgovarajuće uslove za rad. Kabine imaju oštećene podove, oštećena vrata i nisu adekvatno zaštićene od izlaganja različitim temperaturama.*

3.1.6. U tri pregledana ZGP, utvrđen je nedostatak informativnih materijala o pravima i obavezama putnika i policajaca. Nedostatak ovih informativnih materijala dovodi do toga da građani nisu informisani o putevima kojima bi se trebali žaliti na nezakonite postupanja ili ne postupanje policijskih službenika. U ZGP Morina - Vrbnica i Ćaf Morina ovi transparenti su potpuno izostali, dok su u ZGP Ćaf Pruš postojali transparenti Kosovske policije i PIK, koji se nisu nalazili u kabinama u kojima su mere vodile prema putnicima, već u ulaz u prostorije policijskih službenika. Jedini informativni materijali postavljeni u prostorijama ZGP-a bili su oni carinskih službi Republike Albanije i Republike Kosovo.

3.1.7. Sva tri ZGP-a su praćena kamerama u svim prostorijama, konkretno:

- U ZGP Morina - Vrbnica, nadzor zajedničkih prostorija vršila je Carinska služba Albanije, dok su Državna policija i Kosovska policija nadgledale samo kabine, u kojima su radili odgovarajući inspektori.
- U ZGP Ćaf Pruš, nadgledanje zajedničkih prostorija vršila je Kosovska policija, dok su stranke nadgledale kabine u kojima su radili odgovarajući inspektori.
- U ZGP Ćaf Morina, nadgledanje zajedničkih prostorija vršila je Kosovska policija, dok su stranke nadgledale kabine u kojima su dotični inspektori obavljali svoju delatnost.

3.1.7 Što se tiče opreme, vrsta i postupak upotrebe su podeljeni u dve kategorije, konkretno:

- Oprema za ličnu upotrebu policijskih službenika

Tačka 3. člana 6. Sporazuma jasno definiše kategoriju lične opreme koju policijski službenik koji je predviđen za službu u ZGP mora imati, konkretno: „Zaposleni u susednoj državi nosiće samo kratko službeno oružje (oružje za pojas), ako su na taj način ovlašćeni nacionalnim zakonodavstvom. Osim toga, policijski službenici mogu nositi lisice, gumene palice, suzavac kada su na dužnosti u PZGP (Područje zajedničko graničnog prelaza)“.

Inspekcijским nadzorom sa 14 (četrnaest) uniformisanih, od sedam (7) zaposlenih po svakoj stranci, utvrđeno je da:

- Zaposleni na albanskoj strani su u svim slučajevima bili opremljeni puškama i lisicama, a uniforme su bile uredne.
- Zaposleni na kosovskoj strani bili su opremljeni puškama za kaiš, lisicama, baterijskim lampama i hemijskim sprejom, a uniforme su bile uredne, ali se kao problem pokazalo da je spreju u svim slučajevima istekao rok trajanja od decembra prošle godine.

Zaposleni u Policiji Republike Albanije

Zaposleni u Policiji Republike Kosovo

- Oprema za zajedničku upotrebu

Član 12. Sporazuma reguliše kategoriju i način korišćenja zajedničke opreme, a konkretno u tački 2. ovog člana utvrđuje se: „Službena oprema dveju ugovornih strana neophodna za obavljanje poslova u vezi sa verifikacijom granice u ZZGP, mogu biti instalirane i da se koristi od strane njihovih zaposlenih.”

Oprema za opštu upotrebu koja se koristi tokom kontrole linije II

Inspeksijski nadzor je pokazao da je u svim slučajevima u kojima je bila potrebna saradnja, uglavnom u toku kontrole druge linije, zajedničku kontrolu vršile odgovarajuće policijske strukture koristeći zajedničku opremu kako bi se postupak sproveo u potpunosti i korektno.

3.1.8. Albanska carinska služba u sve tri ZGP nudi uslugu 24 sata. Carina Kosova nudi 24-časovnu uslugu samo u ZGP Morina - Vrbnica, dok u ZGP Čaf Pruč i Čaf Morina nudi 12-časovnu uslugu (08:00 - 2000). Prema rečima policijskih službenika, dešava se da se građani i privredni subjekti koji prevoze robu i traže carinske usluge van 12-časovnog radnog vremena Kosovske carine takođe obraćaju ZGP Čaf Pruč i Čaf Morina. Sadašnji oblik organizacije rada Carine Kosova

ne pruža mogućnost primene ovih usluga, a za neupućene strane to stvara zastoje, povećane troškove i probleme u obavljanju radnji na graničnim prelazima. U takvim slučajevima građani su primorani da se vrate i odu do najbližih graničnih prelaza koji nude 24-časovne carinske usluge, ili čekaju početak 12-časovnog rasporeda narednog dana.

Nalaz: *Prema relevantnom zakonskom okviru, strukture Državne policije u RSH, nakon procene i analize u zavisnosti od slučaja, mogu zahtevati i uključivanje struktura carinske službe, dok u zakonskom okviru koji reguliše delatnost carinske službe. Policija Kosova u svakom slučaju radnje tokom kontrole u liniji II, vrše se u saradnji sa carinskom službom.*

3.2. Ljudski resursi

U tri ZGP, policijska služba za obe strane radi 24 sata dnevno, organizovana u dve smene po 12 sati. Ovakav način organizovanja službe struktura Državne policije, uprkos činjenici da je u skladu sa 40-satnom radnom nedeljom, imajući u vidu strukturu Državne policije, gde su za svaku GP definisani zaposleni sa specifičnom pozicijom pomoćnika specijaliste za kontrolu, organizacija službe u dve smene po 12-časovnom sistemu, procenjena je kao neefikasna i donosi prilično veliko opterećenje i posledično smanjenje efikasnosti, posebno za GP, Morina, koja ima veliki protok kretanja.

Prema organskoj strukturi Državne policije Republike Albanije, SGPM u Morinai, Čaf Pruš i Čaf Morina, obavljaju usluge u GP i u kontroli zelene granice. Prema načinu organizacije i rada Kosovske policije, službene jedinice koje obavljaju svoje dužnosti u SGP u Vrbnica, Čaf Pruš i Čaf Morina su profilisane i imaju odgovornost samo za kontrolu u ovoj oblasti i nisu angažovane u službama kontrole zelenih granica.

Uzimajući u obzir organizaciju Državne policije, gde se za svaku GP određuju zaposleni sa određenom pozicijom pomoćnika specijaliste za kontrolu, organizacija službe u dve smene po 12-satnom sistemu, procenjuje se neefikasnom i donosi prilično veliko opterećenje i posledično smanjenje efikasnosti, posebno za GP Morina, koja ima veliki protok kretanja.

ZGP Morina - Vrbnica,

➤ Državnu policijsku službu vrši SGPM Morina pod DVKM Kukeš. Ova struktura se sastoji od 50 zaposlenih, od kojih je 6 rukovodećeg osoblja (1 šef stanice i 5 menadžera smena) i 44 zaposlenika na nivou implementacije. Za izvođenje radnji u ZGP-u definisane su 33 osnovne uloge službenika, od kojih 24 obavljaju poslove pomoćnika specijaliste kontrole; 1 pomoćnik specijalista za kontrolu na II liniji, 3 psa pratioca i 5 operatera za sistem, dok je na kontroli zelene granice angažovano 11 zaposlenih. Proverom je utvrđeno da je u trenutku inspekcijuskog nadzora ova

struktura imala organski nedostatak od 9 zaposlenih, i to 3 pomoćnika specijalista kontrole i 6 službenika za kontrolu zelene granice. Prema računici, ispada da je kontrolna služba u ZGP Morina – Vrbnica organizovana po 12-časovnom rasporedu i trebalo bi da bude sastavljena od 4 jedinice sa 6 zaposlenih, a u pogledu 40-časovne radne nedelje, ispada da osoblje nema dovoljno osoblja sa otprilike 3 zaposlena po jedan zaposleni po jedinici, što takođe dovodi do preopterećenja zaposlenih koji su efektivni.

➤ Kosovsku policijsku službu vrši SGP Vrbnica, podređena ANP - Zapad. Uprkos činjenici da je organizacionom strukturom predviđen broj zaposlenih od 75 zaposlenih, ova stanica ima strukturu od 79 zaposlenih. Ovaj broj uključuje i 26 suspendovanih i kada izvučemo samo aktivnu snagu osoblja, ispada da stanica već ima 53 zaposlena, od kojih je 36 stalno, a 17 privremeno - prebačeno iz stanica za sprovođenje zakona. Stanica ima aktivni nedostatak radne snage od 22 zaposlena. Prema računici, ispada da je kontrolna služba u ZGP Morina - Vrbnica od strane Kosovske policije organizovana po 12-časovnom rasporedu i trebalo bi da bude sastavljena od 4 tima sa po 17 zaposlenih, ali se ispostavilo da je osoblje stanice nepotpuno sa 21 zaposlenim, otprilike od pet (5) zaposlenih po jedinici, što takođe dovodi do preopterećenja zaposlenih koji su efektivni.

ZGP Ćaf Pruš

➤ Službu Državne policije Republike Albanije vrši SGP Ćaf Pruš pod DVKM Kukeš. Ova struktura se sastoji od 24 zaposlenika, od kojih su 2 rukovodeće osoblje (1 šef stanice i 1 rukovodilac smene/specijalista) i 22 zaposlenika na nivou implementacije. Za izvođenje radnji u ZGP definisano je 8 službenika osnovne uloge, od kojih 4 obavljaju dužnost pomoćnika specijaliste kontrole; 2 vodiča pasa i 2 operatera za sistem, dok je na kontroli zelene granice angažovano 14 zaposlenih. Provera je pokazala da u trenutku inspeksijskog nadzora ova struktura nije imala pomoćnika specijaliste za kontrolu II linije, zadatak koji su od slučaja do slučaja obavljali rukovodeće osoblje ili pomoćnici specijalista za kontrolu. Prema računici, ispada da je služba kontrole u ZGP Ćaf Pruš organizovana po 12-časovnom rasporedu, a u pogledu 40-časovne radne sedmice ispada da je osoblje kompletno.

➤ Kosovsku policijsku službu vrši SGP Ćaf Pruš pod ANP - Zapad. Uprkos činjenici da je organizacionom strukturom predviđen broj osoblja od 23 zaposlena, stanica ima strukturu od 34 zaposlena. Ovaj broj uključuje i 17 suspendovanih i kada izvučemo samo aktivnu snagu osoblja, ispada da stanica već ima 17 zaposlenih, od kojih je samo 10 stalno, a 7 privremeno - prebačeno iz stanica za sprovođenje zakona. Stanica ima aktivan nedostatak radne snage od 6 zaposlenih. Prema računici, ispada da je kontrolna služba u Ćaf Pruš od strane Kosovske policije organizovana po 12-časovnom rasporedu i trebalo bi da bude sastavljena od 4 tima od 5 zaposlenih, ali se ispostavilo da je osoblje stanice nekompletno sa 4 zaposlenih, otprilike od jednog (1) zaposlenog po jedinici, što takođe dovodi do preopterećenja zaposlenih koji su efikasni.

ZGP Ćaf Morina,

➤ Državnu policijsku službu Republike Albanije vrši SGP Ćaf Morina pod DVKM Kukeš. Ova struktura se sastoji od 42 zaposlena, od kojih je 5 rukovodećeg osoblja (1 šef stanice i 4 rukovodioca smena/specijalista) i 37 zaposlenih na nivou implementacije. Za izvođenje radnji u ZGP-u definisano je 10 osnovnih uloga službenika, od kojih 6 obavlja poslove pomoćnika specijaliste kontrole; 2 psa pratioca i 2 operatera za sistem, dok je na kontroli zelene granice angažovano 27 zaposlenih. Provera je pokazala da u trenutku inspeksijskog nadzora ova struktura nije imala pomoćnika specijaliste za kontrolu II linije, zadatak koji su od slučaja do slučaja obavljali rukovodeće osoblje ili pomoćnici specijalista kontrole. Prema računici, ispada da je kontrolna služba u ZGP Ćaf Morina organizovana po 12-časovnom rasporedu, a u pogledu 40-časovne radne nedelje, ispada da je osoblje kompletno.

➤ Kosovsku policijsku službu vrši SGP Ćaf Morina pod ANP - Zapad. Uprkos činjenici da je organizacionom strukturom predviđen broj osoblja od 31 zaposlenog, Stanica ima strukturu od 42 zaposlena. Ovaj broj uključuje i 22 suspendovana, a kada izvučemo samo aktivnu snagu osoblja, proizilazi da je Stanica već angažovala 20 zaposlenih, od kojih je samo 7 stalno i 13 privremeno - premeštenih iz urednih stanica. Stanica ima aktivan nedostatak radne snage od 11 zaposlenih. Prema računici, ispada da je kontrolna služba u Ćaf Morina od strane Kosovske policije organizovana po 12-časovnom rasporedu i trebalo bi da bude sastavljena od 4 tima sa po 7 zaposlenih, ali se ispostavilo da je osoblje Stanice nepotpuno sa 10 zaposlenih, otprilike od jednog (2,5) radnika po jedinici, što takođe dovodi do preopterećenja zaposlenih koji su efektivni.

Nalaz:-Uzimajući u obzir organizaciju Državne policije, gde se za svaku GP određuju zaposleni sa određenom pozicijom pomoćnika specijaliste kontrole, organizacija službe u dve smene po 12-satnom sistemu procenjuje se neefikasnom i donosi prilično veliko opterećenje i posledično smanjenje efikasnosti, posebno za GP, Morina, koja ima veliki protok kretanja.

- Dve policije angažovana u tri ZGP imaju problema sa nedovoljnim brojem osoblja, ali najistaknutiji se ogleda na kosovskoj strani. Ova druga takođe ima problema sa strukturnom stabilnošću, pošto još nije počela da primenjuje novu organizacionu strukturu. Primetno je i angažovanje u redovima granične policije kosovske strane, zaposlenih u stanicama za sprovođenje zakona, koji nemaju adekvatnu pripremu za kontrolu granice. Ova kretanja su rezultat privremenih premeštaja za operativna pitanja, za pokrivanje kadrovskog nedostatka nakon operacija Tačke 1 i 2, gde je značajan broj policajaca suspendovan iz redova graničnih stanica.

3.3. Procena učinka

3.3.1. Kao što je već pomenuto, granična kontrola na ulazu u Republiku Albaniju (izlaz iz Republike Kosovo), se ogleda/dokumentuje registracijom lica i vozila samo u TIMS sistemu, čije

se informacije automatski prenose u SUG i obrnuto, kontrolni granični prelaz na ulazu u Republiku Kosovo (izlaz iz Republike Albanije), se ogleda/dokumentuje registracijom lica i vozila samo u SUG, čije se informacije takođe automatski prenose u TIMS.

3.3.2. U cilju procene dinamike rada i učinka struktura koje obavljaju delatnost ZGP Morina - Vrbnica, Čaf Pruš i Čaf Morina, inspeksijska grupa je primila statističke podatke za period januar - avgust 2023. godine, kao i analizu podataka u uporedni termin za period januar - jun 2022./januar - jun 2023. iz kojih proizilazi:

➤ **ZGP Morina - Vrbnica:**

Za period januar-avgust 2023. godine, strukture **Državne policije Republike Albanije** su se suočile sa sledećom dinamikom rada:

- Ukupno je obrađen 7.972.731 građanin, od čega:
 - 1.866.042 državljana Albanije (969.330 na ulazu i 896.712 na izlazu)
 - 6.106.689 stranih državljana (2.815.953 na ulazu i 3.290.736 na izlazu)
- Ukupno je obrađeno 2.500.191 vozila, od čega:
 - 617.932 vozila sa albanskim tablicama (312.759 na ulazu i 305.173 na izlazu)
 - 882.259 vozila stranih registarskih oznaka (804.117 na ulazu i 1.078.142 na izlazu).
- U ovom periodu na II liniji izvršena je 11.181 kontrola, 11 državljana je odbijeno na izlazu, a 11 stranih državljana je odbijeno na granici.
- Što se tiče operativne i procesne aktivnosti, proizilazi da je u ovom periodu vođen krivični postupak protiv 27 građana, 161 lice je uhapšeno u potrazi (26 u nacionalnoj potrazi, 7 u međunarodnoj potrazi i 128 u ime Policije Kosova).
- Strukture SGP Morina dale su ukupno 42 policijske informacije Sk_2 koje se odnose na prekogranične kriminalne aktivnosti kao što su pomoć u ilegalnom prelasku granice, trgovina drogom, šverc itd.
- Pored toga, dve zajedničke operacije izvele su strukture ove stanice, u kojima su bili uključeni predstavnici Državne policije i Policije Kosova, sa ciljem suzbijanja kriminalnih aktivnosti u ZGP Morina/Vrbnica. U jednom slučaju akcija je uspeła i omogućeno je privođenje dvoje građana, 1 na ulazu u RA koji je imao neprijavljene novčana sredstva i 1 na ulazu u RK, kod kojeg je zaplenjen 101 grama sumnjive opojne droge kokain.

Za period januar-avgust 2023. godine, strukture **Kosovske policije** su se suočile sa sledećom dinamikom rada:

- Ukupno je obrađeno 7.895.732 građana, od čega:
 - 4.181.376 osoba na ulazu i 3.714.356 na izlazu
- Ukupno je obrađeno 2.502.016 vozila, od čega:
 - 1,345,079 u ulazu i 1,156,937 u izlazu

- U ovom periodu obavljeno je 6.135 kontrola vozila na liniji II i 7.624 detaljne kontrole lica, 132 osobe su odbijene.
- Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da je za ovaj period krivično gonjeno 9 predmeta krivičnih dela, 203 lica u potrazi su uhapšena (200 u nacionalnoj, 3 u međunarodnoj).

U uporednom aspektu za period januar - jun 2022./januar - jun 2023. godine, pozivajući se na statističke podatke **Državne policije**, proizilazi da:

Za period januar - jun 2023. godine, povećan je broj obrađenih građana za 1.127.259 građana (536.015 Albanaca i 591.244 stranca) i 329.060 vozila (128.809 sa albanskim i 200.251 sa stranim tablicama). U celom ovom periodu zabeležen je porast broja kontrola na II liniji za 4.610, smanjenje broja odbijenih građana na izlazu za 45 državljana i smanjenje broja odbijenih na granici za 16 stranih državljana. . Što se tiče operativno-procesne delatnosti, proizilazi da je za ovaj period zabeležen pad broja procesuiranih građana za 20 građana i povećanje broja traženih i privedenih građana za 90 lica.

Dok, pozivajući se na statističke podatke **SUG Policije Kosova**, proizilazi da:

Za period januar-jun 2023. godine zabeležen je porast broja obrađenih građana za +1.114.861 građana i +314.519 vozila. U ovom periodu došlo je do smanjenja broja provera na II redu za -1.291, a povećanja broja odbijenih građana na ulazu za +14. Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da je za ovaj period zabeležen pad broja krivičnih dela za -15 i smanjenje broja uhapšenih građana za -23 osobe.

U tabelarnom obliku, gore navedeni podaci su prikazani na sledeći način:

Tabela 1 – Statistički pregled graničnih aktivnosti u ZGP – Vrbnica/Morina			
AKTIVNOST	01.01.2022- 30.06.2022	01.01.2023- 30.06.2023	(%)
Ulazak lica u Albaniju (Izlazak lica sa Kosova)	(TIMS) 1,299,000 (SUG) 1.229.623	(TIMS) 1,917,428 (SUG) 1.873.039	(TIMS) +47,6 (SUG) +52,3
Ulazak lica na Kosovo (Izlazak lica iz Albanije)	(SUG) 1,433,633 (TIMS) 1.402.714	(SUG) 1.905.078 (TIMS) 1,911,845	(SUG) +32,9 (TIMS) +36.2
Ulazak vozila u Albaniju (Izlazak vozila sa Kosova)	(TIMS) 475.727 (SUG) 412.148	(TIMS) 621.015 (SUG) 581.499	(TIMS) +30,5 (SUG) +41.1
Ulazak vozila na Kosovo (Izlazak vozila iz Albanije)	(SUG) 431.162 (TIMS) 492.302	(SUG) 576.330 (TIMS) 676.074	(SUG) +33,7 (TIMS) +37,3
Kontrola lica u drugoj liniji(pri ulasku u Albaniju)	3.306	7.916	+139
Kontrola lica u drugoj liniji(pri ulasku na Kosovo)	8.856	7.565	-14.6

Kontrola vozila u drugoj liniji(pri ulasku u Albaniju)	3.318	7.923	+138.7
Kontrola vozila u drugoj liniji(pri ulasku na Kosovo)	5.818	4.788	-17.7
Odbijeni građani (pri ulasku u Albaniju)	25	9	-64
Odbijeni građani (pri ulasku na Kosovo)	60	74	+23.3
Broj krivičnih dela (Albanija)	44	20	-54.5
Broj krivičnih dela (Kosovo)	20	5	-75,0
Broj traženih pritvorenih lica (pri ulasku u Albaniju)	56	146	160
Broj traženih pritvorenih lica (pri ulasku na Kosovo)	180	157	-12.8
Zajedničke operacije	0	1	+100,0

➤ **ZGP Čaf Pruš:**

Za period januar - avgust 2023. godine, strukture **Državne policije Republike Albanije** su se suočile sa sledećom dinamikom rada:

- Ukupno su obrađeni 308.864 građana, od čega:
 - 245.335 državljana Albanije (99.358 na ulazu i 145.977 na izlazu).
 - 63.529 stranih državljana (34.862 na ulazu i 28.667 na izlazu).
- Ukupno su obrađena 135.710 vozila, od kojih:
 - 106.715 vozila sa albanskim tablicama (35.668 na ulazu i 71.047 na izlazu).
 - 28.996 vozila stranih registarskih oznaka (16.107 na ulazu i 12.889 na izlazu).
- U tom periodu su izvršene 3.247 kontrola u II liniji 3 građana su "deportovana".
- Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da su za ovaj period vođeni krivični postupci protiv 3 građanina, 13 lica je uhapšeno u potrazi (4 u nacionalnoj potrazi i 9 za potrebe Policije Kosova).
- Iz struktura SGP Čaf Pruš za 2023. godinu dostavljeno je ukupno 15 policijskih informacija Sk-2 koje se odnose na prekogranične kriminalne aktivnosti kao što su pomoć za ilegalni prelazak granice, trgovina drogom, krijumčarenje itd.

Za period januar-avgust 2023. godine, strukture Kosovske policije su se suočile sa sledećom dinamikom rada:

- Ukupno je obrađeno 299.626 građana, od čega:
 - 172.049 ljudi na ulazu i 127.577 na izlazu

- Ukupno je obrađeno 162.232 vozila, od čega:
 - 84.582 na ulazu i 77.650 na izlazu
- U ovom periodu obavljeno je 1.585 provera vozila na liniji II i 1.565 detaljnih kontrola lica, 3 osobama je odbijen ulazak.
- Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da su za ovaj period krivično gonjena 3 krivična dela, 12 lica u potrazi je lišeno slobode (12 u nacionalnom pretresu).

U odnosu na period januar - jun 2022./januar - jun 2023. godine, pozivajući se na statističke podatke Državne policije, proizilazi da:

Za period januar - jun 2023. godine beleži se porast obrađenih državljana Albanije za 3.770 državljana, dok je broj obrađenih stranih državljana smanjen za -798. Što se tiče vozila, za 2023. godinu beleži se pad obrađenih vozila sa albanskim tablicama za -3.513 vozila i povećanje broja vozila sa stranim tablicama za 852 vozila, dolazi do povećanja broja kontrola u II. liniji sa 1.784 takvih, smanjenje broja građana koji su odbijeni na izlazu za -4 građanina i povećanje broja vraćenih građana na granici za 1 građanina. Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da je za ovaj period zabeležen porast broja krivično gonjenih građana za 3 građana i povećanje broja uhapšenih lica za 1 lice.

Dok, pozivajući se na statističke podatke SUG Policije Kosova, proizilazi da:

Za period januar - jun 2023. godine došlo je do smanjenja broja obrađenih građana za 14.021 građanina i povećanja za 1.359 vozila. U celom ovom periodu beleži se pad broja kontrola u liniji II za 530, a smanjenje broja građana kojima je odbijen ulazak za 17 građana. Što se tiče operativno-procesne delatnosti, proizilazi da je za ovaj period zabeležen porast broja krivičnih dela za 1 delo i povećanje broja uhapšenih za 3 lica.

U tabelarnom obliku, gornji podaci su prikazani na sledeći način:

Tabela 1 – Statistički pregled graničnih aktivnosti u ZGP – Čaf Pruš			
AKTIVNOST	01.01.2022- 30.06.2022	01.01.2023- 30.06.2023	(%)
Ulazak lica u Albaniju (Izlazak lica sa Kosova)	(TIMS) 92.836 (SUG) 91.586	(TIMS) 94.764 (SUG) 89.000	(TIMS) +2.0 (SUG) -2.8
Ulazak lica na Kosovo (Izlazak lica iz Albanije)	(SUG) 120.964 (TIMS) 120.984	(SUG) 109.529 (TIMS) 122.028	(SUG) -9,5 (TIMS) +0,8
Ulazak vozila u Albaniju (Izlazak vozila sa Kosova)	(TIMS) 38.691 (SUG) 54.434	(TIMS) 34.578 (SUG) 53.962	(TIMS) -10.6 (SUG) -0,9
Ulazak vozila na Kosovo (Izlazak vozila iz Albanije)	(SUG) 57.022 (TIMS) 56.780	(SUG) 58.853 (TIMS) 58.232	(SUG) +3.2 (TIMS) +2.5

Kontrola lica u drugoj liniji (pri ulasku u Albaniju)	508	2.292	+451
Kontrola lica u drugoj liniji (pri ulasku na Kosovo)	1.738	1.208	-30.5
Kontrola vozila u drugoj liniji (pri ulasku u Albaniju)	508	2.292	+351
Kontrola vozila u drugoj liniji (pri ulasku na Kosovo)	1.541	1.236	-19.8
Odbijeni građani (pri ulasku u Albaniju)	2	3	+50
Odbijeni građani (pri ulasku na Kosovo)	20	3	-85,0
Broj krivičnih dela (Albanija)	0	3	+300
Broj krivičnih dela (Kosovo)	2	3	50.0
Broj traženih pritvorenika (pri ulasku u Albaniju)	13	8	-38.4
Broj traženih pritvorenih lica (ulazak na Kosovo)	2	5	150.0
Zajedničke operacije	0	0	0

➤ **Ćaf Morina GP:**

Za period januar - avgust 2023. godine, strukture Državne policije Republike Albanije su se suočile sa sledećom dinamikom rada:

- Ukupno su obrađeni 397.781 građana, od čega:
 - 292.961 državljana Albanije (127.328 na ulazu i 165.633 na izlazu).
 - 104.820 stranih državljana (77.409 ulazaka i 27.411 izlazaka).
- Ukupno su obrađena 184.533 vozila. od kojeg:
 - 140.293 vozila sa albanskim tablicama (40.520 ulaznih i 99.773 izlaznih).
 - 44.240 vozila stranih registarskih oznaka (27.878 ulaznih i 16.362 odlaznih).
- U tom periodu su izvršene 4776 čekova na liniji II.
- Što se tiče operativno-procesne delatnosti, proizilazi da su za ovaj period vođeni krivični postupci protiv 3 građanina; U pretresu je uhapšeno 12 osoba (1 u nacionalnoj, 1 u međunarodnoj, 2 državljana privedena zbog prevare i 8 u ime Policije Kosova).
- Iz struktura SGP Ćaf Morina za 2023. godinu, dostavljeno je ukupno 29 policijskih informacija Sk_2 u vezi sa prekograničnim kriminalnim aktivnostima kao što su pomoć za ilegalni prelazak granice, trgovina drogom, krijumčarenje, itd.

Za period januar-avgust 2023. godine, strukture Kosovske policije su se suočile sa sledećom

dinamikom rada:

- Ukupno je obrađeno 343.636 građana, od čega:
 - 172.385 ljudi ulazi i 171.251 izlazi
- Ukupno je obrađeno 205.609 vozila, od čega:
 - 104.301 ulazni i 101.308 odlazni
- U ovom periodu izvršene su 964 kontrole vozila na liniji II i 979 detaljnih kontrola lica, 1 osobi je odbijen ulazak.
- Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da su za ovaj period krivično gonjena 2 slučaja krivičnih dela, 5 lica lišeno slobode u pretresu (peti u republičkom pretresu).

U uporednom aspektu za period januar - jun 2022./januar - jun 2023. godine, pozivajući se na statističke podatke Državne policije, proizilazi da:

Za period januar - jun 2023. godine u GP Ćaf Morina došlo je do smanjenja broja obrađenih građana za 32.197 građana (10.973 Albanaca i 21.224 stranca) i 9.441 vozila (103 vozila sa albanskim tablicama i 9.338 vozila sa stranim tablicama). U cijelom ovom periodu zabeležen je porast broja provera na liniji II za 2.697, smanjenje broja odbijenih građana na ulazu za 1 građanina i smanjenje broja odbijenih na granici za 2 građanina. Što se tiče operativne i procesne aktivnosti, proizilazi da je za ovaj period došlo do smanjenja broja krivično gonjenih građana za 2 građanina i smanjenja broja traženih građana za 3 građanina.

Dok, pozivajući se na statističke podatke SUG Policije Kosova, proizilazi da:

Za period januar - jun 2023. godine zabeležen je pad broja građana i obrađenih vozila za 60.231 građanina i 16.997 vozila. U cijelom ovom periodu došlo je do smanjenja broja provera u redu II za 811, a smanjenja broja građana koji su odbili ulazak za 24 građanina. Što se tiče operativno-procesne aktivnosti, proizilazi da je za ovaj period zabeležen porast krivičnih dela za 1 takvo i smanjenje broja zatečenih traženih lica za 23 lica.

U tabelarnom obliku, gornji podaci su prikazani na sledeći način:

Tabela 1 – Statistički pregled graničnih aktivnosti u ZGP – Morina Neck			
AKTIVNOST	01.01.2022- 30.06.2022	01.01.2023- 30.06.2023	(%)
Ulazak osoba u Albaniju (Izlazak lica sa Kosova)	(TIMS) 131.341 (SUG) 124.342	(TIMS) 121.411 (SUG) 110.317	(TIMS) -7.5 (SUG) -11.3
Ulazak lica na Kosovo (Izlazak lica iz Albanije)	(SUG) 169.560 (TIMS) 150.936	(SUG) 109.329 (TIMS) 128.669	(SUG) -35,5 (TIMS) -14.7
Ulazak vozila u Albaniju (Izlazak vozila sa Kosova)	(TIMS) 59.070 (SUG) 66.073	(TIMS) 39.991 (SUG) 65.944	(TIMS) -32.3 (SUG) -0,2

Ulazak vozila na Kosovo (Izlazak vozila iz Albanije)	(SUG) 84.396 (TIMS) 68.588	(SUG) 67.399 (TIMS) 78.276	(SUG) -20.1 (TIMS) +14.1
Kontrola lica u drugoj liniji (pri ulasku u Albaniju)	3	4832	+160966.7
Kontrola lica u drugoj liniji (pri ulasku na Kosovo)	1.588	777	-51.1
Kontrola vozila u drugoj liniji (pri ulasku u Albaniju)	941	3638	+286
Kontrola vozila u drugoj liniji (pri ulasku na Kosovo)	1.116	764	-36.0
Odbijeni građani (pri ulasku u Albaniju)	2	0	-100
Odbijeni građani (pri ulasku na Kosovo)	25	1	-96.0
Broj krivičnih dela (Albanija)	4	2	-50
Broj krivičnih dela (Kosovo)	1	2	100.0
Broj traženih pritvorenika (pri ulasku u Albaniju)	12	9	-25
Broj traženih pritvorenih lica (ulazak na Kosovo)		5	
Zajedničke operacije	0	0	0

Nalaz: Iz ocene dinamike rada i učinka proizilazi da je za period januar - jun 2023. godine došlo do povećanja broja građana i obrađenih vozila, ali se povećanje protoka nije odrazilo na povećanje rezultata operativnog rada. Takođe se procenjuje da aktivnost u vezi sa operativnom saradnjom ostavlja mnogo da se poželi, jer osim struktura ZGP Morina/Vrbnica iz druga dva ZGP (Ćaf Pruš i Ćaf Morina), za period januar - avgust 2023. godine, nijedna zajednička operacija nije izvršena u borbi protiv kriminalne aktivnosti u ZGP.

3.1.2. Zajednički inspeksijski tim zainteresovan je da se upozna sa povećanjem proaktivnih mera kontrole policijskih službenika. Policija Kosova preduzela je konkretne radnje za sprovođenje antikorupcijskih mera nakon operacije Tačka. Po nalogu direktora graničnog odeljenja Kosovske policije, tokom cele letnje sezone 2022. dane vikenda pokriva komandir stanice ili načelnik Operativnog sektora SGP-Vrbnica. U septembru prošle godine, izdat je nalog za inspekciju od strane direktora Regionalne direkcije granične policije - Zapad, da se izvrši inspekcija SGP i SPMK u različito vreme od strane komandira drugih SGP/SPMK unutar ANP- Zapad“. Sproveden je značajan broj iznenadnih inspekcija, gde je samo regionalni direktor u SGP-Vrbnica izvršio 80 inspekcija od aprila prošle godine do sada i o njima su vođeni izveštaji. Rukovodioci SGP-Vrbnica izvršili su 30 inspekcija u ovoj stanici. Takođe, svakog meseca su se održavali sastanci sa svim službenicima timova na kojima je zatraženo da poboljšaju svoj učinak i budu u obavljanju svojih

dužnosti, a posebno u sprovođenju antikorupcijskih mera. Inspekcije od strane menadžera su takođe obavljene u dva druga ZGP, a to je takođe dokazano izveštajima.

4. Zaključci i preporuke

4.1. Zaključak

4.1.1. Uprkos činjenici da je Sporazumom od 29.12.2018. godine „O uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenju zajedničkih radnji granične kontrole“ definisana primena procedure „jedno zaustavljanje jedna kontrola“, što znači jedinstvenu kontrolu pri ulasku i izlasku, rezultiralo je da je isti postupak obrade građana, vozila (ulazak-ulazak) primenjen u sva tri ZGP.

4.1.2. Tokom inspeksijskog nadzora utvrđeno je da je obaveza definisana članom 14. Sporazuma između Saveta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Kosovo od 29.12.2018. godine „O uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenje zajedničkih akcija granične kontrole“, za izradu i potpisivanje protokola, ispunjeno je samo za ZGP, Morina-Vrbnica, dok za druge dve tačke Čaf Morina i Čaf Pruš nije rezultiralo da postoji bilo koji drugi akt osim Sporazuma kojim se reguliše njihov način funkcionisanja.

4.1.3. U tri inspekcije ZGP-a, pronađen je nedostatak orijentacionih oznaka, informativnih materijala o pravima i obavezama putnika i policajaca. Nedostatak ovih informativnih materijala dovodi do toga da građani nisu informisani o putevima kojima bi se trebali žaliti na nezakonite radnje ili nepostupanje policijskih službenika. U ZGP Morina-Vrbnica i Čaf Morina ovi transparenti su potpuno nedostajali, dok su u ZGP Čaf Pruš postojali transparenti Kosovske policije i PIK, koji se nisu nalazili u kabinama u kojima su radnje izvodili putnici, već na ulaz u prostorije policijskih službenika. Jedini informativni materijali postavljeni u prostorijama ZGP-a bili su oni carinskih službi Republike Albanije i Republike Kosovo.

4.1.4. Prema inspekciji obavljenoj u tri ZGP, u unutrašnjosti kontrolnih kabina, u kojima rade kontrolori dve strane, naišli su na neodgovarajuće uslove za rad. Kabine imaju oštećene podove, oštećena vrata i nisu adekvatno zaštićene od izlaganja različitim temperaturama.

4.1.5. Obe Policije angažovana u tri ZGP imaju problema sa nedovoljnim brojem osoblja, ali najistaknutiji se ogleda na kosovskoj strani. Ova druga takođe ima problema sa strukturnom stabilnošću, jer još nije počela da primenjuje novu organizacionu strukturu. Primetno je i angažovanje u redovima granične policije kosovske strane, zaposlenih u stanicama za sprovođenje zakona, koji nemaju adekvatnu pripremu za kontrolu granice. Ova kretanja su rezultat privremenih

premeštanja radi operativnih pitanja, za pokrivanje manjka kadrova nakon operacija Tačka 1 i 2, gde je značajan broj policijskih službenika/zaposlenih suspendovan iz redova graničnih stanica.

4.1.6. Pozivajući se na tačku 5. člana 5. Sporazuma i tačku 5. člana 8. Protokola, u ZGP Morina - Vrbnica, gde postoji najveći protok kretanja, izvršen je prenos informacija u odgovarajuće sisteme (TIMS i SUG). u realnom vremenu, dok je u ZGP Čaf Pruš i Čaf Morina došlo do nedostatka veze u realnom vremenu između sistema i razmena informacija je vršena svaka 24 sata.

4.1.7. Iz procene dinamike rada i učinka proizilazi da je za period januar - jun 2023. godine u sva tri ZGP-a došlo do povećanja broja građana i obrađenih vozila, ali se povećanje protoka nije odrazilo na povećanje rezultate operativnog rada.

4.1.8. Aktivnost u vezi sa operativnom saradnjom ostavlja mnogo da se poželi, budući da osim struktura ZGP Morina-Vrbnica iz druga dva ZGP-a (Čaf Pruš i Čaf Morina), za period januar - avgust 2023. godine nije bilo zajedničke operacije za suzbijanje kriminalnih aktivnosti u ZGP.

4.2. PREPORUKE

Na osnovu nalaza ove inspekcije, a u cilju unapređenja policijskih usluga obe zemlje u oblasti granične kontrole, ANP i PIK preporučuju da:

1. Od strane struktura odgovornih za implementaciju Sporazuma od 29.12.2018. „O uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenju zajedničkih radnji granične kontrole“, odnosno Generalnoj direkciji Državne policije i Policije Kosova, da preduzme mere za njegovu ispravnu implementaciju, poštujući kriterijume principa „jedno zaustavljanje jedna kontrola“.
2. Od strane struktura odgovornih za implementaciju Sporazuma od 29.12.2018. „O uspostavljanju zajedničkih graničnih prelaza između Republike Albanije i Republike Kosovo i vršenju zajedničkih radnji granične kontrole“, odnosno Generalnoj direkciji Državne policije i Policije Kosova, da preduzme mere za potpisivanje protokola za rad graničnog prelaza Čaf Morina i graničnog prelaza Čaf Pruš.
3. Od odgovornih struktura odnosno, Generalne direkcije Državne policije i Policije Kosova, u saradnji sa strukturama odgovornim za upravljanje putnim pravcima, da preduzmu mere za opremanje potrebnom orijentacionom logistikom.
4. Od odgovornih struktura odnosno Generalne direkcije Državne policije i Policije Kosova da preduzmu mere za opremanje graničnih prelaza informativnim materijalima o pravima i obavezama putnika i pravu na žalbu.

5. Od odgovornih struktura odnosno Generalne direkcije Državne policije i Policije Kosova da preduzmu mere za intervenciju na infrastrukturi kabina u kojima policijski službenici/zaposleni obavljaju svoju delatnost.
6. Od odgovornih struktura odnosno Generalne direkcije Državne policije i Policije Kosova, da izvrši detaljnu studiju dinamike rada i preduzme mere za popunjavanje radne snage u skladu sa 40-satnom radnom nedeljom za policijske službenike kao i da garantuje kvalitetnu uslugu za putnike.
7. Od strane odgovornih struktura Državne policije (Albanije), kako na centralnom tako i na lokalnom nivou, treba preduzeti mere za poštovanje 8-časovnog radnog dana, u skladu sa zakonskim okvirom koji reguliše pravo na rad u Republici Albanije.
8. Od odgovornih struktura odnosno, Generalne direkcije državne policije i Policije Kosova da preduzmu mere kako bi omogućili prenos podataka u realnom vremenu iz TIMS sistema u SUG i obrnuto, u GP Čaf Prush i Čaf Morina.
9. Od odgovarajućih lokalnih struktura Državne policije i Policije Kosova (Lokalna direkcija za granicu i migracije Kukeš; Regionalna direkcija granične policije - Zapad i stanice granične policije u zavisnosti od toga), treba preduzeti mere za povećanje operativnog rada kao osnovu preventivnog rad za prekogranični kriminal.
10. Od odgovarajućih lokalnih struktura Državne policije i Policije Kosova (Lokalna direkcija za granicu i migracije Kukeš; Regionalna direkcija granične policije - Zapad i stanice granične policije pod njom), treba preduzeti mere za povećanje saradnje, uglavnom kroz sprovođenje analiza zajedničkog rizika i organizacija zajedničkih operacija.

